

Föreskrifter och anvisningar 13/2012

Arbetspensionsanstalters solvens

Ärendekod

FIVA/2026/82

Utfärdade

13.12.2012

Gäller från

1.1.2013

Upplysningar:

Försäkringstillsyn/Arbetspensionsanstalters och tillsyn av placeringsverksamhet

FINANSINSPEKTIONEN

telefon 09 183 51

fornamn.efternamn@fiva.fi

finansinspektionen.fi

Den juridiska karaktären av föreskrifter och anvisningar

Föreskrifter

I Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar presenteras föreskrifterna under rubriken "Föreskrift". Föreskrifterna är bindande rättsregler, som måste följas.

Finansinspektionen meddelar föreskrifter endast med stöd av och inom ramen för rättsliga bestämmelser som ger Finansinspektionen behörighet att ge ut föreskrifter.

Anvisningar

I Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar presenteras under rubriken "Anvisning" Finansinspektionens tolkningar av innehållet i lagar eller andra bindande bestämmelser.

Under denna rubrik presenteras också rekommendationer och andra verksamhetsanvisningar som inte är bindande. Vidare upptas här Finansinspektionens rekommendationer om hur internationella riktlinjer och rekommendationer ska följas.

Av formuleringen av anvisningen framgår när det är fråga om en tolkning och när det är fråga om en rekommendation eller annan verksamhetsanvisning. Formuleringen av anvisningarna och den juridiska karaktären av föreskrifterna och anvisningarna förklaras närmare på Finansinspektionens webbplats.

[Finansinspektionen.fi > Regelverk > Den juridiska karaktären av föreskrifter och anvisningar](#)

Innehåll

1	Tillämpningsområde och definitioner	4
1.1	Tillämpningsområde	4
1.2	Definitioner	4
2	Regelverk och internationella rekommendationer	5
2.1	Lagstiftning	5
2.2	Finansinspektionens rätt att meddela föreskrifter	5
3	Syfte	6
4	Solvens	7
4.1	Poster som hänför sig till solvenskapitalet	7
4.2	Poster som ska dras av från solvenskapitalet	7
5	Krav som den post som baserar sig på delägarrens tillskottsplikt ställer på risk- och solvensbedömningen i pensionsstiftelser och pensionskassor	9
5.1	Hur en post som baserar sig på delägarrens tillskottsplikt ska följas och beaktas i risk- och solvensbedömningen	9
5.2	Uppföljning av måluppfyllelse	10
6	Plan för återställande av en sund finansiell ställning och plan för kortfristig finansiering	11
6.1	Plan för återställande av en sund finansiell ställning	11
6.2	Plan för kortfristig finansiering	11
7	Upphävda föreskrifter och anvisningar	12
8	Ändringshistorik	13

1 Tillämpningsområde och definitioner

1.1 Tillämpningsområde

- (1) Dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas på följande tillsynsobjekt enligt lagen om Finansinspektionen:
- arbetspensionsförsäkringsbolag
 - Sjömanspensionskassan
 - pensionskassor
 - pensionsstiftelser
- (Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)*
- (2) Dessa föreskrifter och anvisningar tillämpas dessutom på avdelningar som bedriver lagstadgad pensionsförsäkring enligt 3 och 5 § i lagen om införande av lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor, lagen om tilläggspensionsstiftelser och tilläggspensionskassor och lagen om försäkringskassor (951/2021) *(Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)*
- (3) Om föreskriften eller anvisningen tillämpas endast på ett visst tillsynsobjekt, anges detta särskilt intill föreskriften eller anvisningen. *(Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)*

1.2 Definitioner

- (4) Med *tillsynsobjekt* avses alla tillsynsobjekt enligt lagen om Finansinspektionen som omfattas av tillämpningsområdet för föreskrifterna och anvisningarna i avsnitt 1.1 ovan.
- (Utfärdats 11.10.2016, gäller från 1.1.2017)*
- (5) I dessa föreskrifter och anvisningar avses med arbetspensionsanstalt alla tillsynsobjekt enligt lagen om Finansinspektionen som omfattas av tillämpningsområdet för föreskrifterna och anvisningarna enligt avsnitt 1.1 ovan. *(Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)*
- (6) I dessa föreskrifter och anvisningar avses med pensionsstiftelse och pensionskassa också avdelningar som bedriver lagstadgad pensionsförsäkring enligt stycke 2 i avsnitt 1.1. *(Utfärdat 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)*

2 Regelverk och internationella rekommendationer

2.1 Lagstiftning

Dessa föreskrifter och anvisningar har samband med följande lagar och förordningar:

- lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997, nedan även AFBL)
- lagen om sjömanspensioner (1290/2006, nedan även SjPL)
- lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor (946/2021), nedan även PSKL)
- lagen om införande av lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor, lagen om tilläggspensionsstiftelser och tilläggspensionskassor och lagen om försäkringskassor (951/2021)

(Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)

2.2 Finansinspektionens rätt att meddela föreskrifter

Finansinspektionens rätt att meddela bindande föreskrifter grundar sig på följande bestämmelser:

- 16 e § 3 mom. i AFBL
- 7 kap. 5 §, 11 § och 13 § i PSKL
- 210 § i SjPL

(Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)

3 Syfte

- (1) Syftet med dessa föreskrifter och anvisningar är att säkerställa att samtliga arbetspensionsanstalter som handhar lagstadgat pensionsskydd tillämpar enhetliga solvensbestämmelser. *(Utfärdats 11.10.2016, gäller från 1.1.2017)*

4 Solvens

- (1) Finansinspektionens rätt att meddela bindande föreskrifter om solvenskapital grundar sig på följande bestämmelser:
- 16 e § 3 mom. i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag
 - 7 kap. 5 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor
 - 210 § i lagen om sjömanspensioner
- (Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)*
- (2) Solvenskapitalet beräknas för arbetspensionsförsäkringsbolag enligt 16 § i AFBL, för Sjömanspensionskassan enligt 208 § i SjPL, för pensionsstiftelser och pensionskassor enligt 7 kap. 5 § i PSKL. *(Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)*
- (3) Vid beräkning av solvenskapitalet ska placeringarna värderas till verkligt värde.

FÖRESKRIFT (stycke 4)

- (4) Placeringarnas verkliga värde beräknas för arbetspensionsförsäkringsbolag och Sjömanspensionskassan enligt kapitel 10 i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar om bokföring, bokslut och verksamhetsberättelse (14/2012): Försäkringsbolag, arbetspensionsförsäkringsbolag, försäkringsföreningar, försäkringsholdingsammanslutningar, filialer till försäkringsbolag från tredje land och pensionsanstalter som grundats genom lag, och för pensionsstiftelser och -kassor enligt kapitel 9 i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar (15/2012): Pensionsstiftelser och pensionskassor. *(Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)*

4.1 Poster som hänför sig till solvenskapitalet

FÖRESKRIFT (styckena 5–6)

- (5) Till solvenskapitalet hänförs derivatens värderingsdifferenser också till den del som de inte har beaktats i resultatet, det egna kapitalet eller tillgångarnas värderingsdifferenser. *(Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)*
- (6) Latenta skatteskulder som ingår i balansräkningen läggs till solvenskapitalet såvida de inte sannolikt kommer att realiseras inom den närmaste framtiden. En latent skattefordring som inte upptagits i balansräkningen kan läggas till solvenskapitalet endast om det är sannolikt att den kommer att realiseras inom den närmaste framtiden. Vid värderingen följs bokföringsnämndens allmänna anvisningar om latenta skatteskulder och skattefordringar (12.9.2006).

4.2 Poster som ska dras av från solvenskapitalet

FÖRESKRIFT (styckena 7–10)

- (7) Den andel av immateriella tillgångar som inte upptagits som kostnad i resultaträkningen ska avdras även då ett balansvärde de facto inkluderar anskaffningsvärde för en immateriell tillgång, oberoende av hur det upptagits i bokföringen.

- (8) Med poster som inte upptagits i balansräkningen och som är jämförbara med skulder avses andra ansvarsförbindelser än sådana som bygger på försäkringar och där motsvarande ansvar inte upptagits som skuld i balansräkningen.
- (9) Om det är sannolikt att skatteskulder som inte upptagits i balansräkningen för periodiseringsdifferenser, värderingsdifferenser, uppskrivningsfonden och andra tillfälliga differenser samt för avskrivningsdifferens och reserver som ingår i solvenskapitalet realiseras inom den närmaste framtiden, ska de avdras från solvenskapitalet. Latent skattefordring som upptagits i balansräkningen dras av från solvenskapitalet, om det inte är sannolikt att den realiseras inom den närmaste framtiden. Vid värderingen följs bokföringsnämndens allmänna anvisning om latent skatteskulder och skattefordringar.
- (10) Från panter och inteckningar som ställts för främmande förbindelser avdras ett belopp som motsvarar ansvaret, varvid beaktas reduceringen av den främmande förbindelsen, till exempel genom amortering av lån samt verkligt värde på de pantsatta eller intecknade tillgångar som hänför sig till den främmande förbindelsen.

5 Krav som den post som baserar sig på delägarens tillskottsplikt ställer på risk- och solvensbedömningen i pensionsstiftelser och pensionskassor

- (1) Finansinspektionens rätt att meddela bindande föreskrifter om hur en post som baserar sig på delägarens tillskottsplikt ska följas och beaktas i risk- och solvensbedömningen grundar sig på följande bestämmelser:

- 7 kap. 11 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor

(Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)

5.1 Hur en post som baserar sig på delägarens tillskottsplikt ska följas och beaktas i risk- och solvensbedömningen

FÖRESKRIFT (styckena 2–7)

- (2) Pensionsstiftelsen och pensionskassan ska i sammandraget av risk- och solvensbedömningen uppge beloppet av posten baserad på delägarens tillskottsplikt (nedan "tillskottspost") som stiftelsen eller kassan räknar in i solvenskapitalet. Sammandraget ska visa att den tilläggsbetalning som motsvarar tillskottsposten i solvenskapitalet inte är så stor att den äventyrar delägarnas, pensionsstiftelsens eller pensionskassans normala verksamhet. (Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)
- (3) I sammandraget av risk- och solvensbedömningen ska det finnas både en redogörelse och kalkyler för vilken skillnad tillskottsposten gör i pensionsstiftelsens eller pensionskassans placeringsstrategi (placeringsplan, placeringsfördelning) jämfört med att posten inte hänförs till solvenskapitalet. Dessutom ska sammandraget innehålla en beskrivning av vilka konsekvenser denna skillnad antas ha för den förväntade avkastningen på placeringarna och därigenom för solvensen. Målen ska formuleras konkret och deras genomförbarhet motiveras. (Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)
- (4) Dimensioneringen av tillskottsposten och målen för användningen av den ska vara realistiska i förhållande till marknadsläget och delägarnas betalningsförmåga. Med avseende på marknadsläget ska anstalten anlita extern information. (Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)
- (5) Då en pensionsstiftelse eller pensionskassa i risk- och solvensbedömningen tar ställning till hur den förbereder sig på risker som förorsakas av olika faktorer med solvenskapitalet och även med försäkringsavgifter som tas ut i framtiden, ska särskild uppmärksamhet fästas vid tillskottspostens särdrag som solvenskapitalpost. (Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)
- (6) I sammandraget av risk- och solvensbedömningen ska pensionsanstalten specifikt fastställa i vilka situationer solvensen utökas genom försäkringspremier och i vilka situationer nedsättningar av försäkringspremierna begränsas. Dessa situationer och konsekvenserna av dessa ska beskrivas så tydligt att styrelsen och därigenom även försäkringstagarna utifrån beskrivningen kan vara medvetna om en eventuell tilläggsbetalning för att utöka solvensen.
- (7) Beskrivningen av tillskottspostens belopp, mål och uppföljning ska uppdateras i samband med varje uppdatering av risk- och solvensbedömningen.

5.2 Uppföljning av måluppfyllelse

- (8) Enligt 7 kap. 11 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor ska pensionsstiftelsen och pensionskassan följa hur de mål som uppställts för användningen av posten uppnås. Pensionsstiftelsen eller pensionskassan kan inte räkna in posten i sitt solvenskapital, om dess verksamhet inte motsvarar de mål som uppställts för användning av posten. *(Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)*
- (9) Efter att ha tagit upp tillskottsposten i solvenskapitalet ska pensionsstiftelsen och pensionskassan i enlighet med ovan nämnda paragraf följa upp solvensen i förhållande till den genomsnittliga solvensnivån för arbetspensionssystemet. *(Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)*

FÖRESKRIFT (styckena 10–11)

- (10) Pensionsstiftelsen och pensionskassan ska i risk- och solvensbedömningen analysera hur de mål som tidigare år uppställts för solvensen har uppnåtts. Sammandraget av bedömningen ska visa att pensionsstiftelsen eller pensionskassan har handlat i enlighet med planen i synnerhet med avseende på försäkringspremierna. *(Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)*
- (11) I sammandraget av risk- och solvensbedömningen ska finnas en beskrivning av hur pensionsstiftelsen eller pensionskassan följer upp utvecklingen av solvensen i förhållande till den genomsnittliga solvensnivån för arbetspensionssystemet (proaktiv varningsgräns) och vilka åtgärder den vidtar om solvensen försvagas så att avvikelsen från den genomsnittliga nivån är betydande. Varningsgränsen ska beskriva den genomsnittliga solvensen och riskhanteringsförmågan i systemet. Om den valda proaktiva varningsgränsen är någon annan än

$$0,75 VPO^{siirt},$$

där

VPO^{siirt} = belopp av solvenskapital som överförs enligt 29 e § i AFBL,

ska valet av mätare motiveras i sammandraget av risk- och solvensbedömningen. Den proaktiva varningsgränsen får underskridas i högst två år utan att solvensen måste utökas genom försäkringspremier eller begränsning av premienedsättningarna. *(Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)*

6 Plan för återställande av en sund finansiell ställning och plan för kortfristig finansiering

- (1) Finansinspektionens rätt att meddela bindande föreskrifter om plan för återställande av en sund finansiell ställning och plan för kortfristig finansiering grundar sig på följande bestämmelser:

- 16 e § 3 mom. i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag
- 7 kap. 13 § i lagen om pensionsstiftelser och pensionskassor
- 210 § i lagen om sjömanspensioner

(Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)

6.1 Plan för återställande av en sund finansiell ställning

- (2) Om arbetspensionsanstaltens solvenskapital underskrider solvensgränsen ska pensionsanstalten utan dröjsmål tillstålla Finansinspektionen en plan för återställande av en sund finansiell ställning för godkännande (20 § i AFBL, 7 kap. 13 § i PSKL och 209 § i SjPL). (Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)

FÖRESKRIFT (styckena 3–4)

- (3) Planen för återställande av en sund finansiell ställning ska omfatta följande:

- förslag till konkreta åtgärder som behövs för att återställa en sund solvensställning
- en redogörelse för på vilket sätt de föreslagna åtgärderna antas påverka de försäkrade förmånerna på ett betryggande sätt
- en tidtabell, enligt vilken åtgärderna avses bli vidtagna
- en prognos för solvensutvecklingen
- en prognos för resultaträkningen och balansräkningen samt en uppskattning av likviditeten
- en uppskattning av de medel som täcker ansvarsskulden och solvenskapitalet.

(Utfärdats 29.9.2026, gäller från 1.1.2027)

- (4) Planen för återställande av en sund finansiell ställning ska därtill innehålla andra uppgifter som Finansinspektionen förutsätter i enskilda fall. (Utfärdats 29.9.2026, gäller från 1.1.2027)

6.2 Plan för kortfristig finansiering

- (5) Om arbetspensionsanstaltens solvenskapital underskrider minimikapitalkravet ska pensionsanstalten utan dröjsmål tillstålla Finansinspektionen en plan för kortfristig finansiering för godkännande (20 § i AFBL, 7 kap. 13 § i PSKL och 209 § i SjPL). (Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022)

FÖRESKRIFT (stycke 6)

- (6) Finansieringsplanen ska innehålla en välgrundad utredning av de konkreta åtgärder med vilka arbetspensionsanstalten kan höja solvenskapitalet inom tre månader så att det åtminstone motsvarar minimikapitalkravet. (Utfärdats 29.9.2026, gäller från 1.1.2027)

7 Upphävda föreskrifter och anvisningar

- (1) När dessa föreskrifter och anvisningar träder i kraft upphävs följande av Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar:
- Avsnitten 10.2 Klassificering av placeringar, 10.3 Täckning av ansvarsskulden, 10.4 Solvens, 10.5.2 Derivatavtal och uppföljningen av grunderna för användningen av derivatavtal, 10.5.3 Klassificering av derivatavtal, 10.6 Plan för återställande av en sund finansiell ställning och plan för kortfristig finansiering, 10.7 Klassificering av placeringar och bestämmelserna i punkt (7) i avsnitt 10.5.1 "Pensionsanstalten ska kontinuerligt beräkna den största möjliga maximiförlusten som hänför sig till derivatavtalen. Metoden för kalkylering av den maximala förlusten jämte motiveringar och tillämpade parametrar ska anmälas till FI i samband med den årliga utredningen gällande derivatavtal." i kapitel 10 Placeringsverksamhet i en pensionsanstalt och solvens- och täckningsbestämmelser för en pensionsanstalt i Föreskrifter och anvisningar till försäkringsbolag, arbetspensionsförsäkringsbolag, försäkringsföreningar, försäkringsholdingsammanslutningar, filialer till försäkringsbolag från tredje land och pensionsanstalter som grundats genom lag, uppdaterade den 1 september 2012 (dnr 9/101/2011)
 - Avsnitten 2A.1.2 Klassificering av placeringar, 2A.1.3 Täckning av ansvarsskulden, 2A.1.4 Föreskrifter gällande solvens, 2A.1.5.2 Uppföljning av grunder för derivatavtal och användningen av derivatavtal, 2A.1.5.3 Klassificering av derivatavtal, 2A.1.6 Särskilda föreskrifter, 2A.2.1 Klassificering av placeringar, 2A.2.2 Värdering av säkerheter och dessas betydelse vid täckningen av ansvarsskulden samt bestämmelserna i avsnitt 2A.1.5.1 "Pensionskassan skall kontinuerligt beräkna den största möjliga maximiförlusten som hänför sig till derivatavtalen. Metoden för kalkylering av den maximala förlusten jämte motiveringar och tillämpade parametrar skall anmälas till Försäkringsinspektionen i samband med den årliga utredningen gällande derivatavtal." i kapitel 2A Placeringsverksamhet, täckning av pensionskulden och solvens i pensionskassa som bedriver lagstadgad verksamhet och AB-pensionskassas B-avdelning i Föreskrifter och anvisningar till pensionskassor, uppdaterade den 1 juli 2011 (dnr 7/101/2011)
 - Avsnitten 2A.1.2 Klassificering av placeringar, 2A.1.3 Täckning av pensionsansvaret, 2A.1.4 Föreskrifter gällande solvens, 2A.1.5.2 Uppföljning av grunder för derivatavtal och användningen av derivatavtal, 2A.1.5.3 Klassificering av derivatavtal, 2A.1.6 Särskilda föreskrifter, 2A.2.1 Klassificering av placeringar, 2A.2.2 Värdering av säkerheter och dessas betydelse vid täckningen av pensionsansvaret samt bestämmelserna i avsnitt 2A.1.5.1 "Pensionsstiftelsen skall kontinuerligt beräkna den största möjliga maximiförlusten som hänför sig till derivatavtalen. Metoden för kalkylering av den maximala förlusten jämte motiveringar och tillämpade parametrar skall anmälas till Försäkringsinspektionen i samband med den årliga utredningen gällande derivatavtal." i kapitel 2A Placeringsverksamhet, täckning av pensionsansvaret och solvens i pensionsstiftelse som bedriver lagstadgad verksamhet och AB-pensionsstiftelses B-avdelning i Föreskrifter och anvisningar till pensionsstiftelser, uppdaterade den 1 juli 2011 (dnr 8/101/2011)

8 Ändringshistorik

Dessa föreskrifter och anvisningar har ändrats som följer efter det att de trädde i kraft:

Utfärdats 29.9.2026, gäller från 1.1.2027

- I kapitel 6 har styckena 3, 4 och 6 ändrats

Genom ändringarna har bestämmelserna om innehållet i planen för återställande av en sund finansiell ställning och i planen för kortfristig finansiering preciserats.

Utfärdats 9.11.2021, gäller från 1.1.2022

- Laghänvisningarna har uppdaterats
- Avsnitten Tillämpningsområde och Definitioner i kapitel 1 har uppdaterats med anledning av lagändringarna
- I avsnitt 5.2 har reglerna för beräkning av den proaktiva varningsgränsen ändrats

Ändringarna är en följd av reformen av lagen om pensionsstiftelser och lagen om försäkringskassor och andra samtidiga lagändringar.

Utfärdats 10.1.2017, gäller från 1.2.2017

- I avsnitt 5 har beskrivningarna av hur tillskottsposten används och följs upp ändrats som en del av risk- och solvensbedömningen
- Avsnitt 2.2 har ändrats

Ändringarna ansluter sig till lagen om ändring av lagen om försäkringskassor 413/2016 och lagen om ändring av lagen om pensionsstiftelser 416/2016

Utfärdats 11.10.2016, gäller från 1.1.2017

- från avsnitt 2.1 har uppgifterna strukits om försäkringsbolagslagen (521/2008), lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006), lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om täckning av ansvarsskulden (1114/2006), social- och hälsovårdsministeriets förordning om kreditklass vid beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter (249/2011) och social- och hälsovårdsministeriets förordning om poster som vid täckandet av Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts ansvarsskuld är jämfällbara med ansvarsskulden och om poster som ska dras av från ansvarsskulden (1065/2008).
- hänvisningarna till lag har uppdaterats även i de övriga styckena
- styckena om Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och bestämmelserna om täckning har strukits
- kapitel 4 Klassificering av placeringar har strukits
- kapitel 8 Behandling av derivatavtal i solvensberäkningen har strukits